

KAJ MORAJO STARŠI VEDETI, KO OTROK POSTANE ŠOLAR?

V prvi triadi devetletne osnovne šole otrok usvoji BRANJE, PISANJE in RAČUNANJE. Pri tem se lahko pojavijo tudi začetne težave pri opismenjevanju.

Začetek šolanja je:

- čas novih pričakovanj in novih znanj,
- otrok računa na vašo pomoč, zato morate biti tudi pozorni, a dosledni,
- otroci imajo različne sposobnosti, nekateri so bolj počasni, drugi hitrejši – zaradi dobre samopodobe **otrok med seboj ne primerjamo,**
- **mujno je sodelovanje s šolo, saj so branje, pisanje in računanje zelo zahtevne naloge**
- **truditi se moramo vsi skupaj!**

BRANJE

Je zelo težka večšina, ki se je ne naučimo čez noč. Je ena izmed najpomembnejših veščin človeštva v moderni dobi, saj z branjem v življenju pridobimo znanja in splošno poučenost. Cilj opismenjevanja je vzgojiti dobrega bralca – to je človek, ki bere hitro in prebrano tudi razume.

Otrok je za bralno pripravljen, če ima razvit govor, čim bolj bogato besedišče, zaznava glasove v besedi in ima določeno predznanje.

Kako beremo?

Spoznavamo glasove in znake z glasove, ki se imenujejo črke – ČRKA JE ZAPISAN GLAS, GLAS JE PREBRANA ČRKA.

FAZE BRANJA:

1. črkovanje (glaskovanje)
2. zlogovanje
3. branje enostavnih besed (2–4 črke)
4. avtomatizacija branja
5. razumevanje prebranega

FAZE UČENJA BRANJA:

Za pravilno usvojeno tehniko branja mora učenec:

- Prepoznati črke (črko zapišemo na list, učenec jo prepozna in pove glas za to črko – branje).
- Slišati glasove (učencu povemo glas, najde ustrezno črko in jo zapiše – narek).
- Vezava glasov v besedo.
- Povezano branje besed v poved in razumevanje prebranega.

FAZE UČENJA PISANJA:

Za pravilno usvojeno tehniko pisanja mora otrok:

- Prepoznati črke (črko zapišemo na list, učence jo prepozna in pove glas za to črko - branje).
- Sliši glasove (učenci povemo glas, najde ustrezno črko in jo zapiše – narek).
- Slišano besedo razčleni na glasove, jim poišče pripadajoče črke in besedo zapiše.
- Zapisano besedo prebere in ugotovi pravilnost zapisa.
- Zapisane povedi prebere in ugotovi pravilnost in logičnost zapisa.

TEŽAVE S ČRKAMI IN POVEZOVANJEM GLASOV

1. problem: NAPAČNA IZGOVORJAVA GLASOV

Glasovi niso čisti, zato otrok glasov ne more vezati v besedo.

(Črka M se izgovori MMMM, črka S se izgovori SSSS.)

2. problem: NE SLIŠI GLASOV NA ZAČETKU, NA KONCU ALI NA SREDINI BESEDE

Otrok zna ponoviti besedo, ne zna pa ponoviti posameznega glasu na začetku besede, na koncu ali v besedi.

Z otrokom vadimo **glaskovanje** – besedo ustno delimo na posamezne glasove, nato pa otrok pove, kateri je prvi glas, kateri je zadnji in na katerem mestu najde določeni glas. Težave so predvsem pri s, š, l, j, k, m, n, b, p.

3. problem: NAPAČNA VEZAVA

Otrok besedo pri branju črkuje, med izgovorjenimi glasovi se slišijo premori.

M-A-M-A

Pravilna tehnika je, da otrok vleče prst pod črko ali del besede zakrivamo s kartončkom. Besedo bere tako, da glas vleče tako dolgo, dokler ne pride s prstkom do naslednje črke ali se odkrije izpod kartončka. (Navodila 1)

MMMMAAAAMMMMAAAA

4. problem: DOLOČENE ČRKE SI TEŽJE ZAPOMNI

Črke, ki so težje po izgovorjavi (C, Č, S, Š, B, P), si otroci težje zapomnijo.

Črke, ki so težje po zapisu (M, N, S, Š, G, K, Z, Ž), otroci težje zapišejo.

Podporne tehnike; otrok:

- piše po že zapisani črki,
- povezuje črko z določenim gibom,
- pomoč s stavnico (sličice, ki se začnejo na določen glas),
- oblikovanje črke iz plastelina ali iz vrvice,
- zapisano črko obesimo k mestu, kjer učenec dela.

5. problem: ZAMENJEVANJE ČRK

Otrok zamenjuje podobne glasove (B-D, P-T, M-N...).

Otrok zamenjuje podobne črke – predvsem pri malih tiskanih črkah (b-d, p-g, t-l, o-e, m-n...).

Težave nastanejo, ker otrok še ni popolnoma osvojil pojem stranskosti: levo – desno.

Pomoč:

- par črk, ki povzročajo težave, zapišemo na list in zalepimo na vidno mesto (dodamo sličico iz stavnice)
- črko označimo na roki

6. problem: TEŽKO ALI NE MORE SLEDITI Z OČMI

Otroku uhaja pogled s črk.

Tudi črke večje velikosti ne vidi.

Gleda preblizu lista.

TO POMENI, DA LAHKO IMA OTROK FIZIOLOŠKE TEŽAVE Z VIDOM.

Rešitve:

Uporaba kartončka, pregled pri okulistu, pravilna razdalja od lista.

Kaj lahko vi kot starši še naredite za vašega otroka?

- Svojemu otroku bodite vzgled.
- Otroku določite urnik učenja po njegovih željah in zmožnostih.
- Sodelujte z učiteljico in pedagoginjo – pomagali vam bosta poiskati pravilno strategijo branja.
- Doživetje uspeha pri branju – pohvala, ne nagrada.
- Otrok naj si sam pripravi torbo – kot starši jo samo pregledate.
- Vedno se o prebranem pogovorite z otrokom – da preverite razumevanje prebranega besedila.
- Učenje pesmic, rim.
- Če je le možno, pravlјice otrokom berite sami – posnetek na CD-ju ne nadomesti starša.

OŠ PREŽIHOVEGA VORANCA
BISTRICA

Srednja Bistrica 49b
9232 Črenšovci

Tel.: 02 5735 820 / 822

Faks: 02 5735 821

e-mail: o-pvbistrica.ms@guest.arnes.si

<http://www2.arnes.si/~opvbisticams/>

BRANJE IN PISANJE

Pripravila:

- mag. Erika Hvala, socialna pedagoginja